

Res je tudi, da ni danes v senatu, kjer se sklepa tudi o vprašanih vzgoje, niti enega učitelja osnovnih šol.

Tudi to dejstvo je znano, da postavlja učiteljstvo na deželi s svojim delom za polsance vse druge, samo ne učitelja.

Ako tako pogledamo v življenje, ne samo z ozirom na šolo in šolske pripadnike, marveč tudi življenje izven šole, tedaj vidimo, da je učitelj največkrat skoro edini, ki je najbližji in v stalnem stiku z narodom. Preko njega prihajajo vse dobre in slabe strani narodno državnega življenja. Ko pa se govori in rešuje vprašanje vasi in kmeta, tedaj je poleg njih edino še učitelj, ki najgloblje čuti in najbolje pozna bolečine in trpljenje naših vasi in njih prebivalcev. On je kot tak, predstavljajoč zvezo med vasio in mestom, najbolj poklican, da postane, ne samo teoretično, marveč tudi praktično, vodja naroda, kar pomeni učitelj mora postati politična osebnost v državi.

Parlamentarizem nam daje za to idejo najlepše dokaze. Najboljše državnike in politike je dal učiteljski stan. Pogledimo današnjo Evropo, pa bomo videli največje število državnikov iz učiteljskih vrst.

Učiteljstvo mora na svojih konferencah in zborovanjih razpravljati, poleg stanovsko pedagoških vprašanj, tudi o vprašanju učitelja kot politične osebnosti v državi.

Se en moment moram poudariti. Učitelj kot posameznik, ali učiteljstvo kot grupa, ki stopa v kako politično stranko, mora vstopiti v one stranke, ki imajo največ idejne sličnosti s težnjami šole in učiteljstva.

Samo na ta način bomo mogli dati šoli in vzgoji ter učiteljstvu ono mesto, ki mu pripada v primeri z nalogami, ki jih izvršuje med narodom in v državi. V nasprotnem slučaju bo ostal učitelj samo učitelj, a šola pastorka, in namesto tega se bo povzpel na škodo naroda in države drug stan na ramenih učiteljstva in šole v višino.

Dušan N. Bogunović.

Splošne vesti

— ZBOR PREDSEDNIKOV SRESKIH UČIT. DRUŠTEV in članov upravnega ter nadzornega odbora sekcije JUU. Opozorjamo na sejo, ki bo 13. maja t. l. v dvorani Okrožnega urada v Ljubljani. Začetek ob 10. uri.

— Napredovanje. Sekcija JUU sporoča tem potom vsem tovarišicam in tovarišem, ki so se nanjo obrnili zaradi napredovanja, da so vsa izvršena, niso pa še objavljena. Ministrstvo je rešilo absolutno vse prošnje za napredovanja, ki jih je doslej prejelo. Posameznikom ne bomo odgovarjali, ker nimamo kritja.

— Slovenska šolska matica bo izdala letos troje knjig in sicer: 1. Pedagoški zbornik, ki bo obsegal razprave o gospodarski vzgoji, o Milčinskem orisu pijanca pred sodiščem, o bolgarskem šolstvu, o sovjetski pedagogiki, o novem učnem načrtu itd. 2. Dr. Gogala St.: Obča metodika izobraževanja in vzgajanja in 3. Dr. Josip Jeraj: Naša vas — oris vede o vasi, P. n. člani že sedaj opozorjamo na te knjige in jih prosimo, da ostanejo v lastnem interesu še nadalje zvesti Matici. Knjige pa

ZEMLEJEPIS IN ZGODOVINA

za III. in IV. razred osnovnih šol

od J. Polaka

stane samo 9 Din, odnosno 10 Din, a vam zelo olajša pouk, ker vam ni treba snovi narekovati, si otroci s tem ne kvarijo pisave in ne pravopisa ter pridobite na času. Naročite takoj vse štiri knjžice za 38 Din, odnosno one, ki jih potrebujete za sebe ali učence

v knjigarni

Učiteljske tiskarne v Ljubljani ali pri podružnici v Mariboru

Pred koncertom ženskega UPZ

Na ljubljanskih reklamnih deskah so nalepljeni sveži lepaki: — »Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija za dravsko banovino — ženski zbor UPZ priredi v ponedeljek 8. maja t. l. ob 20. uri v Unionu koncert.«

To je menda prvič, da se naše tovarišice-pevke, ki so združene v samostojnem ženskem zboru UPZ, predstavljajo ljubljanski publiki. Do tega koraka jih je privedla gotovo tudi lanskoletna koncertna turneja: v Karlovc, Petrinje, Črnomelj in v Novo mesto. Na tej poti so bile svetla zgradila skromnosti, saj so v treh pičlih dnevih priredile sedem koncertnih nastopov. Ob tej rekordni turneji so žele vso pohvalo kritike, ki jih je postavila na čelo najboljših ženskih zborov vse države. Tako laskavo oceno so si zaslužile po mnenju najraznovrstnejših kritikov, ki so jih ocenjevali tako na domačih koncertnih odrih v Ljubljani, kakor tudi na raznih drugih, kjer so nastopile skupno z moškim zborom UPZ, in to po naši državi: v Beogradu, Zagrebu i. dr. Žele pa so tudi vse priznanje stroge inozemske kritike, na »vročih« tleh za vsakega glasbenika, — v CSR.

V ponedeljek pa bodo nastopile naše tovarišice s celovečernim koncertnim programom končno pred domačo publiko, da s tem zadostijo pravilniku UPZ, ki predvideva samostojne nastope ženskega korpusa.

Program koncerta:

Adamič Emil:
Pesem beračev. (Oskar Hudaes.)
Na zelenem travniku leži mrtev vojak. (Narodna pesem.)

Kakó se narod naš odeva,
Ljubljana danes razodeva.
Kaj pije pa in rad uživa,
nazorno »Daj-Dam« nam razkriva.

— Učiteljski abiturienti, pozor! Sekcija JUU sklicuje sestanek brezposelnih učiteljskih abiturientov na dan 10. maja t. l. ob 15. uri v čitalnici, Frančiškanska ulica 6 v Ljubljani. Namen sestanka je razgovor o ustanovitvi posebnega oddelka brezposelnih učiteljskih abiturientov pod okriljem JUU. Zaradi važnosti se udeležite sestanka polnoštevilno. Tovarišice in tovariši prosimo, naj opozore o tem sestanku interese na svojem področju. — JUU sekcija Ljubljana.

— Občni zbor Pedagoške centrale v Mariboru se bo vršil v nedeljo, dne 7. maja ob 10. uri v društveni čitalnici na drž. učiteljski šoli v Koroski ulici. Vsi člani, zlasti pa poverjeniki krožkov P. C., oziroma zastopniki učiteljskih društev, prisrčno vabljeni! Odbor.

— Neguj svoje zobe! je naslov I. zvezku knjižice, ki jo je izdalo »Društvo za ustanavljanje šolskih zobnih ambulatorijev v dravski banovini. Poučno in za vsakogar posebno pa za mladino prepotrebno knjižico je priredil dr. Jos. Tavčar, glavni tajnik društva, s sodelovanjem zobnih zdravnikov dr. L. Brenčiča, dr. S. Pirca, dr. J. Ranta in dr. J. Kallaya. Dne 6. in 7. maja se vrši v korist Centralnemu šolskemu zobnemu ambulatoriju cvetlični dan, nekaj dni prej pa bo društvo na vse šole poslalo knjižico s prošnjo, da jo priporoče učencem v nabavo. Ker je Prosvetni oddelek kr. banske uprave izdal na vse šole okrožnico, v kateri opozarja na knjižico in jo priporoča učencem, ne dvomimo, da bo večje število učencev knjižico kupilo. Knjige ne bomo posebej ocenjali, saj jo imena sestavitelja in sodelavcev dovolj zgovorno priporočajo. Naj ne bo otroka v naših šolah, ki ne bi imel te knjižice. Za učence stane knjižica samo 4 Din. Čisti dobiček je namenjen za ustanavljanje šolskih zobnih ambulatorijev po vsej banovini. Dobro delo in blag namen sta najboljši priporočili za knjižico: Neguj svoje zobe!

Tome Matija:
Čakala bom Jezusa.

Adamič Emil:
Sonce sije, dežek gre. (Narodno besedilo.)
Svatovska. (Belokranjska narodna.)
Svančice — dančice. (Belokranjska nar.)
Tiri, tiri, tinje. (Narodno besedilo.)

Ljadov A.:
Ti rjeka li;
Oj, nji zarja li;
Snegi belije;
Na ulici došč. (Staroruske narodne.)

Papandopulo Boris:
Djevojačke popijevke — samospeli za sopran solo in klavir;
Može li biti, što bit ne može;
Sunce žarko ne sijaš jednako;
Andjelija vodu lila;
Sinoč mi je dragi dolazio Slavuj, pile, ne poj rano. (Poje ga. Maja Strozzi-Pečić, — spremlja jo njen sin Papandopulo.)

Bravničar Matija:
Polžek davkov ne plačuje. (Karel Širok.)
Polžek — lipov bog. (Karel Širok.)

Osterc Slavko:
Kvartet. (Krilov-Vdovič.)

Švara Danilo:
Zima. (I. Albrecht.)

O d m o r.

Papandopulo Boris:
Dodolice. (Narodni obred v 4 stavkih za sopran solo, ženski zbor in klavir.) — Poje ga. Maja Strozzi-Pečić, spremlja jo Danilo Švara.)

Osebnе zadeve

—i Napredovali so učitelji (ce) v IX. skupino: Ivančič Ana pri Sv. Urbanu; v VIII. sk.: Šajna Ivan iz Kamnice; Udovič Frančiška iz Kroke; Čibej Marija iz Lesc; Potokar Danica iz St. Lovrenca; Turk Julijana iz Starega trga; Gregorič Gizela iz Gabrja.

Mladinska matica

—mm V knjiži »Dečja i omladinska knji-ga«, ki jo je izdal ženski pokret v Beogradu, se omenja tudi Mladinska matica in njeno delo tako-le:

Leta 1927. je jugoslovensko učitelj. udruženje, poverjeništvu Ljubljana, ustanovilo odsek »Mladinsko matico«. Ta naša močna književna institucija razpošilja svoje edicije nad 20 tisočim slovenskim otrokom, razpisuje vsako leto nagrade za najboljša slovenska mladinska dela ter tiska poleg svojih rednih izdaj (mesečnik »Naš rod« in 4 knjižice na leto) ob raznih otroških praznikih še izredne publikacije. V svojih »Kresnicah« za l. 1932. je zbrala nekaj otroških in mladostnih spominov naših še živčih pisateljev in pesnikov, ki so kdaj s svojo besedo govorili mladini. Seveda se v tej knjižici niso oglasili vsi, ki jih naša deca pozna in ljubi. Mladinski list »Naš rod«, ki izhaja že četrto leto, urejuje s finim okusom in z izredno spretnostjo Ribičič Josip, eden naših najplodovitejših mladinskih pisateljev.

V knjiži so omenjene tudi posamezne knjige. Pri Deržajevi slikanici »Življenje hudobne kavke Katke« je dodano: »Nekaj avantur iz življenja kavke, ki je prikazano z lepimi slikami.« — Pri Lovrenčičevi knjiži »Tiho življenje« je rečeno: »Razne legende o Kristusu in Materi božji, ki so napisane zelo dobro in subtilno.« — Rehharjevo »Vijolico Vero« imenuje fantastično pravljico iz življenja cvetlic. — O Ribičičevem Mihcu in Jakcu pravi, da so to doživljaji in prizori iz življenja dveh mladih dečkov. Ves tekst je napisan v obliki slikovnih zagonetk in knjiga kot taka predstavlja pri nas zelo uspešno novost. Miklavževa noč je pa bogato ilustrirana knjiga, spisana z mojstrsko roko. — Seliščarjev Rudi je povest mladega proletarskega otroka Rudija, napisana živo in v lepem jeziku. — Čermeljova knjiga Tesla in razvoj elektrotehnike je naznačena kot zelo zanimiva razlaga elektrotehničnega razvoja. — V Hafnerjevi knji-gi Botra z griča je v obliki povesti podan pravi tečaj iz gosodinjstva za žensko dečo. — Omenjene so tudi druge knjige MM in na koncu je dodan še kratek odstavek o Matici sami. Ta se glasi: Sekcija Ljubljana Jugosl. učit. združenja je osnovala Mladinsko matico. Njeni člani so učenci osnovnih šol, ki plačajo na leto 2250 Din in dobijo za to mesečnik »Naš rod« in 4 dobre knjige. Matica obstoji 5 let in je v tem času izdala 22 knjig zelo dobre vsebine in okusno opremljene v skupnem številu 400.000 izvodov. Do zdaj je izdala razen Grimmovih pravljic samo originalne spise slovenskih pisateljev.

Mnogi so se poslužili 25% popusta pri naših knjigah, ki je trajal do konca aprila. Lahko rečemo, da so razprodane skoro vse knjige I., II., III. in V. letnika. V zalogi imamo večje število knjig samo IV. letnika. Od izrednih izdaj je popolnoma pošla knjiga »Mihec in Jakec«. V zalogi pa imamo še Lovrenčičevo »Tiho življenje«, Ribičičevo »Miklavževa noč« in Čermeljovo dečo »N. Tesla in razvoj elektrotehnike«. Na razpolago so tudi še I. in II. letnik »Našega roda«.

Pevovodja ženske pevske čete tov. Srečko Kumar, profesor zagrebškega konservatorija, nam bo serviral šarene glasbene poslastice, saj nam bo predvajal po večini program, ki ga doslej še nismo čuli. In to je gotovo pohvalno dejstvo, da bo doberšni del programa predvajal sploh iz svežega rokopisa. Podoben pogled v tekst posameznih pesmi pa pokaže, kako naši skladatelji segajo po narodnem besedilu. K vrsti naših domačih skladateljev se je to pot pridružil mladi zagrebški glasbenik Boris Papandopulo, sicer že star znanec našega UPZ, s čigar skladbami je žel zmagovite uspehe. Boris Papandopulo je v najtesnejši zvezi z zagrebško bratsko pevsko organizacijo. Zagrebški in okoliški tovariši, organizirani v JUU, imajo namreč krepko pevsko četo, ki ji je duhovni voditelj mladi skladatelj. Lansko leto smo imeli ta njegov pevski zbor »Filipovič« — imenovan po velikem hrvatskem rodoljubu in odličnem učitelju — v Ljubljani, pred tedni pa je pohitel »Filipovič« na daljšo koncertno turnejo v južne predele naše domovine. Zanimivo je, da bo pela Papandopolove skladbe njegova gospa mati Maja Strozzi-Pečićeva, odlična operna in koncertna sopranistinja. Pestrost programa povečavajo še štiri Ljadove skladbe, komponirane na staroruske narodne tekste.

Članstvo našega UPZ je, kakor znano, uslužbeno tudi v najoddaljenejših kotičkih naše banovine. Iz ljubljanskih in okoliških pevk in pevcev je možno sestaviti zbor le z največjo težavo, zato je razumljivo, da morajo za tako prireditve, kakor je unijski koncert, napeti vse svoje sile. Že skoro mesec dni pred koncertom se je utaboril odbor v sobi odsekov JUU. — Zadnjič sem jih obiskal in sem našel dično predsednico ženske

Tuja šola nam je o naših velikih možeh res malo povedala. Ni čuda tedaj, da marsikateri tovariš ne pozna Nikole Tesle in njegovih izumov. Tesla je večji od Marconija in v marsičem prekaša tudi slavnega Edisona. Vsak učitelj bi ga moral poznati. Kdor ga ne pozna, naj seže po Čermeljevi knjiži »Nikola Tesla in razvoj elektrotehnike«.

Ekskurzijski odsek

—co V Belo Krajino! Članstvo JUU, ki si želi ogledati naravne lepote in zanimivosti Bele Krajine, se lahko priključi Gregoričevim foto-izletnikom, ki potujejo v Belo Krajino v nedeljo 7. maja s posebnim vlakom. Ekskurziste vodijo belokranjski domačini, v velik večini naši stanovski tovariši. Vožnja in prehrana (celodnevna) = 75 Din. Prijave in vse podrobne informacije v drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5. Odbor EO.

Gospodarsko izvenšolsko delo učiteljstva

—z Drevesničarji in sadjarji v Škofjo Loko! V soboto, dne 6. maja bo v Škofji Loki redno letno zborovanje drevesničarskega oddelka Sadjarskega in vrtnarskega društva. S tem zborovanjem je združen tudi zlet drevesničarjev in sadjarjev v to prastaro postojanko slovenskega sadjarstva in sto let starega gorenjskega drevesničarstva. V vseh slovenskih pokrajinah današnje dravske banovine in po vseh slovenskih krajih nekdanje Goriške in Koroske raste škofjeloško drevje. Zato si hočemo tudi drevesničarji iz drugih krajev ogledati ta kraj in njegove zanimivosti ter s tem pripomoči k medsebojnemu spoznavanju. Vabljeni so tudi vsi napredni sadjarji, kajti nič ni bolj zaželeno nego sodelovanje drevesničarjev in sadjarjev v vprašanih vzgoje sadnega naraščaja. Drevesničarji bodo veseli, ako jih sadjarji opozorijo na njihove napake in bodo radi upoštevali njih želje. Zato vsi napredni sadjarji v Škofjo Loko dne 6. maja!

Dnevni red:

Ob 12. uri odhod z vlakom iz Ljubljane v Škofjo Loko.

Po prihodu ogled drevesnic v Dorfarjih in v Zabnici pri Škofji Loki.

Ob 4. uri pop. zborovanje drevesničarjev in sadjarjev (drevesničarskega oddelka in Sadjarskega in vrtnarskega društva) v društvenem domu v Škofji Loki po temle sporodu:

1. Nagovor predsednika Sadjarskega in vrtnarskega društva. 2. Nagovor predsednika drevesničarskega oddelka. 3. Poročilo tajnika. 4. Volitve novega odbora drevesničarskega oddelka. 5. Predavanje o metodah drevesničarstva. 6. Zahteve sadjarjev do drevesničarjev. Zvečer povratek v Ljubljano in prenočevanje. V nedeljo dopoldne se zberemo ob času, ki se določi na zborovanju pred poslopjem Kmetijske družbe v Ljubljani in se odpeljemo na ogled drevesnice Kmetijske družbe na Bokalcih. Ob 10. uri vsi na redno letno skupščino Sadjarskega in vrtnarskega društva v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti 22.

Udeležencem letne skupščine in drevesničarskega shoda je dovoljena polovična vožnja do Ljubljane in nazaj. Posetniki naj kupijo do Ljubljane celo vozovnico, ki bo veljala tudi za vožnjo nazaj. Ta vozna olajšava velja od 4. do 10. maja.

Po naredbi ministrstva saobračaja br. 7156 z dne 15. aprila 1933.

—z Za prosep kmetijstva. Sres. učiteljsko društvo v Murski Soboti je povabilo sreskega kmetijskega referenta na sodelovanje

ga zbora tov. Pepco Miheličeva s skromnim, a zato tembolj žilavim pomočniškim štabom: tajnikom tov. Minko Selanovo, blagajnikom tovaršem Vinkom Rupnikom ter drugimi, ki so se zabarikadirali za skladovnico not in dopisov...

Po završenem delu pa smo se zapredli v kramljanje in je dejala predsednica zgledne ženske pevske čete tov. Miheličeva, hvaleč svoje sočlanice:

— »Ej, niso naša dekleta kar tako... Saj so po svojih zmognostih, pridnosti, vestnosti in požrtvovalnosti zgledne kakor junaški fantje. Upravičeno jim lahko rečem, da so to: naša dekleta od — fare!...

Vse so med najbolj vestnimi v svojih razredih. Za vaje in koncerte pri UPZ žrtvujejo denar in prosti čas, pa še vedno najdejo dovolj prilike, da se posvečajo glasbi še posebej. Mnoge naše članice vodijo na podeželju najraznovrstnejše zборе: mladinske, ženske, cerkvene, da, celo — moške zборе. Nekaj takih, ki so kaj blizu železniške proge, pa obiskujejo ljubljanski konservatorij ali pa se tudi drugod vežbajo v solo petje. Ko bi navajala imena vse te naše pridne tovarišice, pa bi izpuštila iz seznama menda le redke članice UPZ. Pa še te bi bile opravičene zaradi raznih krajevnih ali drugačnih razmer.«

Tako nekako mi je pripovedovala tov. predsednica vsa navdušena nad svojo vrlo pevsko družino.

Svoji k svojim!

Dokažimo našim požrtvovalnim tovarišicam pevkam na ponedeljkovem koncertu s številno udeležbo priznanje, ki ga zaslužijo kot odlične delavke na glasbenem polju, učiteljstvo pa še posebej kot člani JUU in kot njih stanovski tovariši.

Na dober uspeh!

—nč—

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

pri učiteljskih zborovanjih v svrhu ugotovitve smernice za povzdigo kmetijstva.

Na zborovanju sreskega društva v Dolnji Lendavi je predaval sreski kmetijski referent o vseh vrstah kmetijstva in priporočal ustanavljanje selekcijskih društev in napravo silažnih jam. Po predavanju se je razvila živahna debata, ki je pokazala, da more le skupno delo učiteljstva in sreskih kmetijskih referentov roditi pozitivne uspehe.

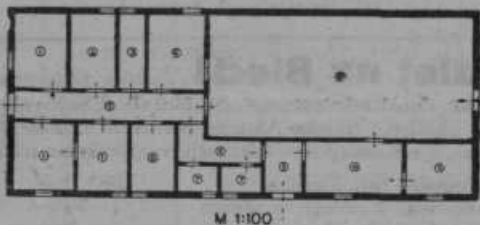
Iz poročil, ki jih prejemo iz srezov ugotavljamo, da vlada povsod veliko zanimanje za razstavo šolskih vrtov, zato se na vseh zborovanjih sreskih učiteljskih društev o tem živahno razpravlja.

Šolski radio

r XXVIII. teden. V torek dne 9. maja bo predaval g. ing. dr. Marij Osana in g. Ivan Pengov: »O radio-postaji Ljubljana.« Predavatelj bo podal opis studia na Bleiweisovi cesti, čigar tloris vidite spodaj. Nazorno bo opisal strojnico, mikrofoni, ojačevalnico, veliko dvorano z vsemi pripomočki za oddaje, mali studio in kuhinjo. Razložil bo, kako se polnijo akumulatorji, kako se ojačuje in kako se dela v radiu dež, veter, grmenje itd. Na podlagi fizikalno mehaničnega delovanja piščalke in ure bo skušal predavatelj primerjalno razlagati delovanje električnih priprav. I.—II.

V petek dne 12. maja bo izvajala II. dekliška meščanska šola v Ljubljani slavnostno oddajo v proslavo »Materinskega dne« po sledečem sporedu:

1. Govor o pomenu dneva.
2. M. Elizabeta: Tvoj dom. (Deklamacija.)
3. M. Kmetova: Mati. (Deklamacija.)
4. A. Medved: Žalostinka. (Deklamacija.)
5. I. Cankar: Skodelica kave. (Deklamacija.)
6. P. R. Zakrajšek: Dva računa. (Igra.)
7. R. Matz: Jedna stara majka. (Petje.)
8. E. Adamič: Tam gori za našo vasjo. (Petje.)
9. M. Bajuk: Srce je žalostno. (Petje.)
10. Pregelj: Gor' čez izaro. (Petje.)
11. E. Adamič: Razgovor. (Petje.)

—r Šole, ki obiščejo ob priliki majniškega izleta radio-postajo v Domžalah, naj si ogledajo naprave ob času, ko ni oddaje, ker se ob času oddaje pripeti lahko nesreča.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

VABILO:

= JUU SRESKO DRUŠTVO GORNJI-GRAD bo zborovalo v soboto 13. maja 1933 ob pol 11. uri na Rečici ob Savinji. Dnevni red: Nadaljevanje predavanja sreskega kmet. referenta g. Novaka, združeno z ogledom drevesnice sres. kmet. odbora. »Moji vtisi o čehoslovaškem šolstvu«, predava tov. Rainer. »O uradovanju šol. upraviteljev«, poroča šol. nadzornik g. J. Korbán. Dopisi in organizacijske zadeve. Predlogi, slučajnosti.

= JUU SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH zboruje v sredo 10. maja ob pol 11. uri pri Sv. Antonu v Slov. goricah.

Odhod avtobusa od Sv. Lenarta ob pol 10. uri. Zbirališče gostilna Recer. Voznina bo za tja in nazaj 8—10 Din za osebo.

Udeležbo je javiti zaradi skupnega kosila šol. upravitelstvu pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah. — Ker je to najbrž zadnje letošnje zborovanje in je dnevni red važen, pričakujemo polnoštevilno udeležbo.

= JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V DOL. LENDAVI bo zborovalo v soboto 13. maja ob 9 ure v Čakovcu skupno s čakovskim učiteljskim društvom. Predaval bo tov. Gumilar. Pridite številno, da se поблиže spoznamo s tovariši v Medimurju.

= JUU SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU zboruje dne 6. maja t. l. ob 11. uri v Kočevju po nastopnem redu: Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja, dopisi, kmetijsko predavanje sreskega kmetijskega referenta, razstava šol. vrtov, poroča tov. Skulj Andrej. — Slučajnosti.

= JUU SRESKO DRUŠTVO V LAŠKEM bo zborovalo v Laškem v soboto, dne 6. maja 1933, ob 8. uri zjutraj s sledečim dnevnim redom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročila društvenih funkcionarjev. 4. Volitev delegatov za banovinsko in glavno skupščino JUU. 5. Predavanje profesorja g. Brodarja. 6. Slučajnosti.

POROČILA:

+ JUU SRESKO DRUŠTVO GORNJI-GRAD je zborovalo dne 11. marca 1933. v šoli v Gornjem gradu ob navzočnosti 21 članov (-ic), t. j. 54%. Svojo odsotnost je opravil

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

čilo več članov (-ic) z boleznijo, drugi s prometnimi ovirami.

Zborovanje je otvoril tovariš predsednik Rozman s prav prisrčnim pozdravom na navzoče, posebno pa je še pozdravil sreskega kmetijskega referenta gosp. Novaka in selekcijskega tajnika tov. Kobala Josipa iz Ljubljane, ki je došel mesto zadržanega tov. predsednika Dimnika. Čestita tov. Korbánu Josipu k definitivnemu imenovanju nadzornikom za naš srez, kar so pozdravili navzoči s prav toplim aplavzom.

Tov. predsednik prečita dopise, tihoče se sodelovanja sreskih kmetijskih referentov in učiteljstva narodnih šol, nato pa poda besedo sreskemu kmetijskemu referentu gosp. Novaku. Le-ta je razvil v prav dobro zasnovanem govoru svoj program in prošil za vsestransko pomoč učiteljstva. V našem srezu bi prišla poleg lesnega eksporta živinoreja v prvi vrsti v poštev. Kaj pa je vse v dosegu te panoge gospodarstva potrebno, nam je gosp. predavatelj tako lepo po vrsti podal, da smo dobili tudi neuki jasen vpogled v to prostrano polje, ki se odpira učiteljstvu, da bo tudi ono pomagalo tukaj »reševati« našega kmeta propada. — Pri prihodnjem zborovanju nam hoče gosp. referent praktično pokazati, kaj je podlaga za uspešno gojitev živinoreje.

V debato so posegli tovariši: Rozman, nadzornik Korbán, Kobal, Senica in Petrač. Izrazila se je želja, da bi se ustanovilo tudi več sadjarskih podružnic. — H koncu se je tov. predsednik prav iskreno zahvalil v imenu članstva gosp. referentu za njegovo stvarno in zanimivo predavanje.

Enoglasno smo bili za pravnega konzultanta, ko nam je tov. Kobal pojasnil to stvar, s prispevkom 50 p na mesec od posameznega člana.

V zaščitni odbor so izvoljeni: tov. Rozman, Vičič in Počkar.

Sledilo je poročilo tov. selekcijskega tajnika Kobala. Zastopal je našo sekcijo pri poklonitveni deputaciji v Beogradu. Govoril nam je o organizacijskih zadevah in o splošnem položaju z ozirom na šolstvo. Pojasnil in raztolmačil je več manj jasnih stvari. Priporočal je pristop k našim gospodarskim ustanovam kakor: Učiteljski tiskarni, Učiteljskim domom, Učiteljskemu domu v Omišlju, Zdravilškemu domu, Samopomoči, Jugoslovanski učiteljski zadrugi. Prosi, da učiteljstvo zastavi ves svoj vpliv, da ostanemo naročniki »Mladinske matice« vsaj na sedanji višini. — Svoje zelo zanimivo poročilo je zaključil z apelom na navzoče, da je v skupnosti in edinosti naš stanovski in šolski interes.

S toplo zahvalo se mu oddolži tov. predsednik. Prihodnje zborovanje bo drugo soboto v maju na Rečici ob Savinji.

Avugst Rozman, s. r. predsednik.

Iva Černe, s. r. zapisničarica.

+ ZBOROVANJE JUU ZA SREZ KRŠKO se je vršilo 6. aprila 1933 v Mokronogu. Pred pričetkom zborovanja se je sreski šolski nadzornik tov. Leopold Levstik spomnil visokega odlikovanja društvenega predsednika tov. Matije Brezovarja, poudarjal njegovo zaslugi na šolskem in izvenšolskem polju ter mesto sreskega načelnika pripel odlikovanju red Jugoslovanske krone V. reda. Za to in izražene čestitke se je tov. Brezovar iskreno zahvalil vsem navzočim, sreskega šolskega nadzornika pa prošil, da izroči zahvalo na pristojno mesto ter obenem zagotovilo, da se bo odlikovani izkazal vrednega visokega odlikovanja, dobro se zavedajoč, da delo narodnega učitelja ne sega samo med štiri šolske stene, ampak daleč preko. Z njim pa ni izraženo odlikovanje samo njemu, odnosno učiteljstvu na šoli, temveč vsemu zavednemu članstvu sreza. Brez tega in brez vestnega učiteljstva tudi upravitelji in predsedniki težko poslujejo.

Ko se je izrazila globoka vdanost Njegovemu Veličanstvu in se je zapela himna »Bože pravde«, je prešel predsednik na dnevni red prvega pomladanskega učiteljskega zborovanja. Najprej je pozdravil vse navzoče, potem imenoma sres. šol. nadzornika, dalje sreskega kmetijskega referenta g. Gabrijele Ambroža ter novostopivše članke Čadež-Sifer Marijo, Kusa Bogoljuba, Ličar Pavlo in Sancina Josipa.

Za tem poda predsednik situacijsko poročilo, ki v njem omenja neosnovane govorce o redukciji poročenih učiteljev, poučevanje šol. upraviteljev, ukinitve akcij upoko-jencem, upokojitve, napredovanja, stanarino in kurivo učiteljstva ter šolske odmore.

Ko je prebral še vse okrožnice, došle rešene v času od zadnjega zborovanja do današnjega dne, so navzoči z odobravanjem vzeli na znanje ter enodušno izrazili soglasje k spomenici, sprejeti v Mariboru. Pravnega konzulenta je članstvo iz gmotnih ozirov odklonilo. Toplo so pozdravili učitelji okrožnico o pospeševanju kmetijstva ter sodelovanju s sreskimi kmetijskimi referenti.

Katere predmete bo razstavila vsaka šola na razstavi šolskih vrtov, je javiti do 1. V. 1933 šol. upravitelju tov. Ivo Pečniku v Radečah kot predsedniku pripravljalnega odbora. Navzoči sres. kmet. referent poda podrob-

ne nasvete in navodila za to razstavo. Sreski šol. nadzornik poziva tovariše, da izrabijo ugodno priliko in sodelujejo pri razstavi zlasti s predmeti iz cvetličarstva ter konzerviranja sadja.

O novih učnih načrtih je temeljito poročal sres. šol. nadzornik. S predloženimi predlogi, ki so za naše podeželske šole aktualni, soglašajo vsi navzoči. Upamo, da se bodo isti tudi upoštevali.

Na znanje se je vzela okrožnica Jadranske straže, ki je došla na vse sreske šolske nadzornike. Sklenilo se je storiti v prilogi isti vse, kar je v danih razmerah mogoče.

Učiteljska knjigarna podružnica Maribor — Tyrševa ulica šte. 44

Nato se je predsednik toplo zahvalil vsem navzočim za udeležbo (52 čl., opravilo je odnositost 20 čl.) in vsem debaterjem, ki so se v eni ali drugi zadevi priglasili k besedi (Znidarčič R., Pečnik I., Vanič J., Herbst P., Malešič J.) in je zaključil skoro štiriurno lepo zborovanje.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LOGATEC je zborovalo 24. marca 1933 na Rakeku. Zborovanje se je udeležilo 53 članov in članic, to je 55%.

Po otvoritvi rednega zborovanja je tov. predsednik Doljak opravil odnositost predavatelja g. ravnatelja Trčka. Iskreno je čestital novoporočencem tovarišici Punčuh Juliji, ki se je poročila s tovarišem Winklerjem, in tov. Bratoku.

Tovariš tajnik je podal kratko poročilo o delovanju odbora in o upraviteljskem sestanku, ki se je vršil 24. februarja t. l. Prečital je tudi sklepe tega sestanka, ki so bili sprejeti na podlagi referata tov. nadzornika Strausa »O poenostavitvi šolske administracije«. Članstvo je sprejelo sklepe z odobravanjem. Nato so bili prečrtani številni dopisi sekcije, namenjeni celokupnemu članstvu. Posebno je pozdravilo članstvo »Situacijsko poročilo«, prizadevanje sekcije za ohranitev stanarine, zaščita članstva, stalnost učiteljstva in odgovore narodnih poslancev glede intervencij v prid posameznikom. Prečitano je bilo tudi stališče sekcije glede poslanice katoliškega episkopata proti SKJ. Glede nastavitve stalnega pravnega konzulenta pri organizaciji je članstvo osvojilo predlog društvenega odbora, da uvidimo potrebo nastavitve, ki pa naj se skuša izvesti brez posebnih prispevkov članstva. K okrožnici »Kmetijsko gospodarstvo pospeševalno delo« je dal potrebna pojasnila tov. nadzornik.

Tov. Dolgan je predaval o prirodnih in družabnih razmerah v Jugoslaviji. Kot strokovnjak, ki se mnogo bavi s kmet. vprašanji, nam je v zanimivem predavanju predvsem pojasnil prirodne razloge, ki so vzrok, da je Jugoslavija kmetijska država in zgodovinske razloge, katerih posledica so male kmetije. Poudaril je zlasti, da imajo kmetje pri nas premalo zemlje in da se naše razmere ne dajo primerjati s kmetijskimi razmerami Danske. Naše male kmetije ne morejo preživljati vsega prebivalstva, poleg tega so pa še v oblasti svetovnega kapitala glede konkurence, kreditov, carin, razmerja med ceno kmetijskih pridelkov ter industrijskih izdelkov in življenjske morale. Tov. predsednik se je zahvalil za dobro uspešno predavanje.

Članstvo je sprejelo sledeče predloge: Sekcija naj posreduje pri oblastih, da se bodo vršila napredovanja v višje položajne skupine po redu in da ne bo starejši učiteljstvo brez zakonitega vzroka zapostavljeno pred mlajšim.

V časopisih smo čitali, da je napravila učit. izpit pripravničarka Breje Marija, dodeljena VII. odd. kralj. banske uprave. Pozivamo sekcijo, ki je prva poklicana, da zadevo skrbno preišče in napravi pritožbo.

Glede reorganizacije Učit. samopomoči so bili sprejeti sledeči predlogi tov. Hladnika: 1. Fiksna posmrtnina naj znaša 10.000 Din. 2. Po 20 letih rednega plačevanja prispevkov naj U. S. izplača članu polovico posmrtnine. 3. V primeru težkih prilik pa odgovarjajoči procentni delež. 4. Članstvo naj po zadnjem 20-letnem plačevanju prispeva le polovico predpisanih zneskov, po 30. letu naj se pa s plačevanjem preneha.

Val. Doljak, predsednik. J. Suštaršič, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ-GRADec je zborovalo 8. aprila 1933 v osn. šoli v Slovenjgradu. Navzočih je bilo 34 članov (-ic), t. j. 77%. Izostanek je opravilo 10 tovarišev (-ic).

Zborovanje je vodil predsednik tovariš Kopač Leopold ter je predvsem pozdravil sreskega kmet. referenta g. F. Werniga, ki se je udeležil zborovanja z namenom, da stopi v tesnejši stik z učiteljstvom v srezu. Nato je podal situacijsko poročilo, se dotaknil tudi zadnjega zasedanja banovinskega sveta in na istem mestu sprejetih resolucij ter končno v lepem nagovoru orisal namen in naloge »Jadranske straže« — te važne nacionalne in obrambne organizacije. Na njegov poziv, naj bi čim več učiteljstva pristopilo k njeni, šele pred par dnevi ustanovljeni edini v Slovenjgradu, ki šteje že okrog 80 članov, se je soglasno sklenilo, da se člani v slovenjgraški krajevni organizaciji »Jadranske straže« celokupno učiteljstvo. — Enako se ustanove »Podmladki JS« po zgledu osnovne šole v Slovenjgradu, ki šteje 129 članov, še na vseh ostalih šolah.

Sledili sta predavanji sres. kmet. referenta g. Werniga: »Splošne misli o stikih učiteljstva s kmetijstvom« in tovariša Zupančiča: »Ali se poznaš?« — Obema predavateljema,

ki sta za svoja izvajanja žela obilo priznanja, se je zahvalil tov. predsednik ter naprosil referenta g. Werniga, naj bi se po možnosti udeleževal vseh zborovanj ter pomagal učiteljstvu s svojimi strokovnimi nasveti.

O došlih dopisih je poročal tajnik tovariš Iglar Rajko. — Funkciji častnega razsodišča in zaščitnega odbora bo opravljal upravni odbor.

Sklepi:

1. Soglasno se pridružujemo vsem resolucijam, sprejetim na izrednem zborovanju JUU — sres. društva Maribor-mesto dne 1. marca t. l. ter objavljenim v »Učit. tovarišu« z dne 6. aprila t. l.

2. Proračuni krajevnih šolskih odborov naj se ne zmanjšujejo, ker so v njih vstavljeni le neobhodno potrebni zneski in ker imajo le kraj. šolski odbori največji vpogled v potrebe svojih šol.

Oddelek za učila

Ljubljana
Maribor

3. Ker so nove knjižice za učence nepraktične, naj se uvedejo zopet šol. izpričevala.

4. Po čl. 8. in 66. zakona o nar. šolah traja šolska obveznost za deklice do dovršenega 15. leta starosti. Člen 273. kaz. zakona pa štiti deklice le do 14. leta starosti. Tako je teoretično možno, da je deklica-mati 3 mesece po porodu še šoloobvezna. Z ozirom na to naprošamo odločujoče činitelje, da z novelo h kazenskemu zakonu tozadevno zaščitijo mladino vsaj, dokler je šoloobvezna.

5. Zakon o narodnih šolah ne predvideva nobenih sankcij, s katerimi bi se lahko prisilili premožni starši in reditelji, da bi skrbeli za šolske potrebščine svojih varovancev. Prosimo oblasti, da to, posebno na kmetih pereče vprašanje, čim prej uredi.

6. Ministrstvo prosvete naj se prosi, da prekliče obveznost naročitve »Prosvetnega glasnika«. Če pa to nikakor ni mogoče, naj blagovoli poskrbeti, da se bo dostavljala »Prosvetni glasnik« pravočasno in redno, ne pa po preteku več mesecev, da, celo enega leta. Sicer se bo ponovil primer, da izidejo odloki v privatni zbirki (Fink) leto dni prej, kakor v službenem organu.

7. Prihodnje zborovanje se bo vršilo združeno s praktičnim nastopom šolskega upravitelja tovariša Kluglerja 10. junija t. l. na osnovni šoli v Podgorju.

Sreski šol. nadzornik g. M. Grmošek je poročal o jesenski šol. vrtnarski razstavi v Mariboru ter apeliral na čim večjo udeležbo na isti. Nadalje je sporočil, da so imenovani v sreski pripravlj. odbor za to razstavo poleg njega še sledeči tovariši: Kopač Leopold, Klugler Ivan, Kavčič Fran, Vrčkovnik Jože, Stopar Vinko in Vrečko Martin.

Leop. Kopač, predsednik. Rajko Iglar, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GOR. je zborovalo 11. III. 1933 pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Včlanjenih 45, navzočih 31, t. j. 69%.

Predsednik tov. Golež otvoril zborovanje. Posebej pozdravi zopet pristopivši članici tovarišici Rutarjevo in Majerjevo iz Sv. Ruperta ter čestita tov. Babniku in Kellenbergerjevi k njuni poroki.

I. Došli dopisi sekcije so se vzeli brez debate na znanje.

II. V daljšem govoru je predsednik zavračal predloge tov. B., iznešene v 26. šte. »Učit. tov.« pod naslovom »Težke zadeve«. Navzoči so izvajanjem predsednika enodušno pritrjevali ter sprejeli končno sledeče resolucije:

1. Učiteljstvo okraja Sv. Lenart v Slov. goricah izraža svoje začudenje nad tem, kako je mogel »Učit. tov.«, ki je glasilo celokupne organizacije učiteljstva dravske banovine, objaviti članek, ki je naperjen proti velikemu delu tega učiteljstva ter nekaj poziv na javnost, da se temu po zakonu pridobljene pravice odvzamejo. Stojimo na stališču, da so si poročene tovariše po dosedaj veljavnih zakonih pridobile pravico izvrševati službo tudi po poroki in ta pravica se jim ne sme odvzeti niti s poznejše izdanimi zakoni. Isto velja za upokojene poročene tovariše, katerim se ne smejo po zakonu pridobljene pravice glede prejemanja pokojnine na noben način krajšati. — JUU sekcijo za dravsko banovino, kateri smo izrekli že večkrat naše popolno zaupanje, pa ponovno prosimo, da tudi v bodoče stoji neomajno na braniku pravic celokupnega učiteljstva, torej tudi poročenih učiteljev, ter z doslednostjo gleda na to, da se učiteljstvu po zakonu pridobljene pravice v nobenem oziru ne kršijo.

2. Da se odpravi brezposelnost v naših vrstah, naj sekcija ukrene:

a) da šolska oblast zasede vsa izpraznjena učna mesta;

b) da šolska oblast po možnosti otvori nove oddelke na šolah, kjer so za to dani zakoniti pogoji;

c) da se upokojijo vse učne moči s polnimi službenimi leti, razen tov. nadzornika in se jim avtomatično z ustavitvijo službenih prejemkov nakaže pokojnina;

d) da oblast zapre vsa zasebna učiteljska oz. jih spremeni v strokovne šole.

d) da se znatno omeji število gojencev v posameznih letnikih državnih učiteljskih šol.

Pri tej priliki je ugotovil tov. Rogl sledeče dejstvo:

Kakor je razvidno iz članka »Težka zadeva« je »Kmetijski list« v svoji 5. številki od 1. II. 1933 objavil izpod peresa g. poslanca Komana med drugim tudi sledeči stavek: »In 3. homo res zajamčilo patriotično vzgojo na-